

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 142g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 lit. c) din
Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul
funcționarului public
*(suspendarea raporturilor de serviciu în cazul urmăririi penale a
funcționarului public)*

CHIȘINĂU

21 noiembrie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 19 iunie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la septembrie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 lit. c) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de dl avocat Marin Domete, în interesele dlui Sergiu Roibu, în dosarul nr. 3-2947/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Vitalii Ciurac de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 8 septembrie 2022, printr-un ordin al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, dl Sergiu Roibu a fost suspendat din funcție pe baza articolului 53 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a articolului 76 lit. g) din Codul muncii. Dl Sergiu Roibu a formulat, fără succes, o cerere prealabilă împotriva acestui ordin.

4. Ulterior, dl Sergiu Roibu a formulat în fața Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, o acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și Ministerului Afacerilor Interne prin care contestă suspendarea sa din funcție.

5. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Marin Domete a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 53 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

6. Printr-o încheiere din 12 iunie 2024, dl judecător Vitalii Ciurac de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis ridicarea excepției de

neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...].”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sunt următoarele:

Articolul 53

Suspendarea raporturilor de serviciu de către autoritatea publică

„Raporturile de serviciu se suspendă de către autoritatea publică:

[...]

c) în cazul recunoașterii în calitate de bănuț sau al emiterii în privința acestuia a unei ordonanțe de punere sub învinuire privind comiterea de către funcționarul public a unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau legate de exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești;

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării susține că suspendarea raporturilor de serviciu ale funcționarului public pe baza prevederii contestate reprezintă o ingerință disproporționată în dreptul la muncă. În opinia sa, norma în discuție oferă autorității publice o marjă largă de apreciere. Din acest motiv, funcționarul public poate fi suspendat din funcție indiferent dacă fapta de care este bănuit sau învinuit are vreo legătură cu funcția pe care o exercită. De asemenea, norma criticată nu prevede un termen maxim pentru suspendarea din funcție a funcționarului public. Astfel, norma contestată nu conține suficiente garanții împotriva arbitrariului din partea autorității publice.

10. Totodată, autorul afirmă, prin trimitere la Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 3 martie 2016, că lipsa unei legături între pretinsa infracțiune de care este bănuit sau învinuit funcționarul public și activitatea pe care o desfășoară acesta în autoritatea publică creează un dezechilibru în defavoarea funcționarului public.

11. În consecință, autorul menționează că norma contestată este contrară articolelor 43 și 53 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, Curtea consideră că sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se contestă suspendarea raporturilor de serviciu ale funcționarului public pe baza articolului 53 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Așadar, Curtea admite că norma contestată este aplicabilă în prezenta cauză.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 53 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care stabilește suspendarea raporturilor de serviciu de către autoritatea publică, dacă funcționarului public este bănuit sau învinuit de comiterea unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau de comiterea unei infracțiuni care are legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Curtea constată că această prevedere, în redactarea actuală, nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

17. În sesizare, autorul a afirmat incidența articolelor 43 (*dreptul la muncă și la protecția acesteia*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

18. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că, în mod obișnuit, măsura suspendării din funcție nu reprezintă o problemă din perspectiva Constituției, fiind justificată de necesitatea prevenirii situațiilor care constituie conflicte de interese în domeniul public (a se vedea HCC nr. 21 din 28 noiembrie 2023, § 44). Mai mult, suspendarea din funcție poate fi dictată de nevoia de a asigura protecția instituției publice față de pericolul continuării activității ilicite și al extinderii consecințelor periculoase ale faptei penale (a se vedea DCC nr. 23 din 25 februarie 2019, § 20).

19. Totodată, Curtea reține că serviciul public reprezintă o activitate de interes public care trebuie realizată în mod profesionist, imparțial, transparent și eficient în interesul societății și al statului, iar îndepărtarea temporară a funcționarului public conform articolului 53 lit. c) din Legea contestată urmărește protejarea imaginii autorității publice.

20. Astfel, în pofida insatisfacțiilor pe care i le-ar putea provoca persoanei suspendarea din funcție din cauza începerii urmăririi penale în privința sa, la modul abstract, suspendarea nu poate fi considerată ca afectând în mod disproporționat articolul 43 din Constituție (a se vedea HCC nr. 21 din 28 noiembrie 2023, § 45). În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că declanșarea procedurilor penale implică o imixtiune în viața privată și de familie a inculpatului și că nu există o încălcare a articolului 8 din Convenție, dacă nu se depășește ceea ce este necesar și inevitabil într-o astfel de situație (*Sannino v. Italia* (dec.), 24 februarie 2005; *Calmanovici v. România*, 1 iulie 2008, § 137).

21. Curtea observă că suspendarea din funcție pe baza normei contestate nu intervine în mod automat în toate cazurile în care începe urmărirea penală în privința unui funcționar public. În acest sens, norma contestată îi acordă autorității publice prerogativa de a suspenda raporturile de serviciu dacă infracțiunea de care este bănuit sau învinuit funcționarul public: *i*) îi poate prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau *ii*) are legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține. Așadar, norma în discuție nu-i permite autorității publice să suspende raporturile de serviciu în cazul intentării oricărei cauze penale în privința funcționarului public (a se vedea, *a contrario*, HCC nr. 6 din 3 martie 2016, § 95).

22. Mai mult, Curtea observă că ordinul autorității publice cu privire la suspendarea din funcție constituie un act administrativ individual care poate fi contestat pe baza Codul administrativ. Astfel, funcționarul public poate pune în discuție dacă suspendarea sa din funcție pe baza articolului contestat este precedată de recunoașterea sa în calitate de bănuit sau emiterea unei ordonanțe de punere sub învinuire privind comiterea de către acesta a unei infracțiuni care ar prejudicia imaginea, prestigiul, interesele legale ale autorității publice sau legate de exercitarea atribuțiilor funcției publice pe care o deține. Prin urmare, există garanții împotriva unui eventual arbitrar din partea autorității publice.

23. De asemenea, deși Legea nu prevede un termen maxim pentru suspendarea din funcție a funcționarului public, durata sa exactă poate fi determinată prin raportare la articolul 53 lit. c) din Lege, care prevede o

condiție ulterioară reprezentată de pronunțarea unei decizii definitive în cauza penală și care conduce, potrivit textului normei, la încetarea suspendării. Astfel, măsura suspendării din funcție pe baza normei contestate se dispune până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

24. În cazurile în care motivele ce au provocat suspendarea raporturilor de serviciu încetează, funcționarul public este reîncadrat în funcția publică exercitată înainte de suspendare sau într-o funcție publică echivalentă vacantă ori temporar vacantă dacă cea anterioară nu mai există, cu excepția situației în care autoritatea publică a fost lichidată (a se vedea articolul 55 alin. (1) din Lege). Prin urmare, Curtea reține că norma contestată nu reprezintă o ingerință în articolele 43 și 54 din Constituție.

25. Pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 lit. c) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de dl avocat Marin Domete, în interesele dlui Sergiu Roibu, în dosarul nr. 3-2947/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 21 noiembrie 2024

DCC nr. 148

Dosarul nr. 142g/2024